

Terápia

- Nyugodtan dőljön hátra a kanapén. Így. Akarja, hogy beszéljünk az... incidensről? Nevezzük így.

- Nevezzük. Beszéljünk! Azért vagyok itt.

- Meg tudja mondani, miért éppen a nyugtatók?

- Azok voltak kéznél. Igaz, borotva is van a lakásban, de irtózom a vértől.

- Hogyan fogalmazná meg tette kiváltó okát?

- A *nincs* nagyon hihetetlenül hangzik?

- Mindannyian determinálva vagyunk.

- Megpróbálok érzékeltetni az állapotom. Hosszú évek óta úgy érzem magam, mint Hemingway öreg halásza, aki a tenger határtalan erejének kiszolgáltatva a lélekvesztőjében lengedez. Az ember elfogadja az állapotát, és napokig zokszó nélkül viseli a megpróbáltatásokat, de van az a perc, amikor a magány és a végtelen víztömeggel szembeni küzdelem feleslegessége annyira kiábrándítónak hat, hogy az ember egyszerűen csak kiszállna a csónakból.

- Küzdelmének reménytelen volta ellenére az öreg halász mégsem adja fel. Ő az emberi lét talán legnagyobb metaforája az általam ismert irodalomban.

- Igaz, ám a megalkotója mégsem tudott ellenállni a csábításnak! Azért ez csak jelent valamit. Van, amikor hosszú a nap, és hacsak nem aludjuk át, eljön az a perc.

- Önnek hogyan telik egy átlagos napja?

- Várom az elkerülhetetlent. Azt hiszem, ez az egyetlen elfoglaltságom, amit napról napra módszeresen végzek. A pusztá gondolatába is beleborzongok, mégsem tudok szabadulni tőle, mindig más alakban, újra meg újra felbukkan az elmémben, mintha csak egy titokzatos vágy lenne, amelyre nem volna szabadna gondolni, az ember mégsem tud szabadulni tőle. Egyetlen gyógyír a munka.

- Tehát megtalálta magát a munkájában. Az nagyon fontos.

- Csakhogy az öreg halással ellentétben én egy mérhetetlenül felesleges tevékenységet űzök: könyveket olvasok, és azokról írok. Teszem azt akkor,

amikor már alig olvas valaki. Végtelenül haszontalannak érzem az életem. Ahogy az egyik költő, már nem emlékszem, kicsoda mondta: „A második eljövetelelél hogyan fogjuk igazolni létezésünket?” Az is lehet, hogy álmodtam.

- Szokott álmodni?

- Többnyire igen.

- Emlékszik is az álmaira?

- Többé-kevésbé.

- Van visszatérő álma?

- Azt hiszem, nincs. Vagyis van egy, csak nem tudom, hogy az annak számít-e. A történet és a helyszín mindig különböző, csak az élmény azonos. Ezekben az álmokban mindig azt érzem, hogy valaki követ vagy leselkedik rám. Rettegve nézelődöm jobbra-balra, mert tudom, hogy megfigyel.

- Tudja is, hogy kicsoda?

- Tudom. Vagyis álmomban nem, csak a végén döbbenek mindig rá, hogy a titokzatos valaki, aki megfigyel, szintén én vagyok. Abban a pillanatban, amikor összenézek vagy összetalálkozom önmagammal, rendre felébredek.

- Szigorú önmagával szemben? Úgy értem, meg tud felelni az önmagával szemben támasztott elvárásoknak?

- Ön szerint van, aki meg tud?!

- Félretéve az incidenst, elégedett azzal, ahol most tart?

- Úgy érzem, napról napra nagyobb tudással, vagy legalábbis több ismeretanyaggal rendelkezem, s egyre jobban átlátom a körülöttem levő világot, ennek ellenére egyre kevésbé érzem annak szükségét, hogy véleményemnek bármilyen formában hangot adjak.

- Szókratész-paradoxonnak hívom. Terjedőben levő jelenség. Klienseim közül többen is említik.

- Az egymást túlharsogó szellemi klónok korában a leghatékonyabb védelmi mechanizmus.

- A valóságban van olyan érzése, hogy követi valaki?

- Azt hiszem, nincs. Ellenben gyakran eltöprengek azon, vajon mi történik azzal, aki hirtelen eltűnik. Aztán arra gondolok, hogy valakik életében én is ugyanezt tettem, egy ideig jelen voltam, majd eltűntem onnan. Néha elképzelem, hogy még mindig ott vagyok, vagy ők itt. Ilyenkor megfordul a fejemben, hogy abban az esetben még mindig én lennék, vagy már valaki más.

- Szeretne valaki más lenni?

- Nem tudom. Nem hiszem. Túlságosan megszoktam magam.

- Mégis menekülne magától.

- Egy másik paradoxon.

- Van titkos vágya?

- Olykor arról ábrándozom, hogy megütök valakit. Nem is csak megütök, hanem kegyetlenül megverek és megkínzok. Ne gondoljon bizonyos személyre. Egy imaginárius idegennel hadakozom. Néhány percig tart. Utána könnyebb.

- Vannak gondjai az agresszió kezelésével?

- Egyáltalán nem vagyok agresszív. Fizikailag sose bántottam senkit.
- Önmagának mégis megpróbált ártani.
- Ahogyan ön fogalmazott: incidens volt.
- Tanult belőle valamit?
- Azt hiszem, igen, de nem vagyok biztos abban, hogy az majd legközelebb számít-e bármit.
- Úgy véli, lesz legközelebb?
- Nem tudom. Mint ahogyan azzal sem vagyok tisztában, hogy a múltkori miért történt. Adhatok én megnyugtató válaszokat az ön kérdéseire, mondhatom azt, hogy szánom-bánom, meg többé soha, de akárcsak egy jeles szerző kevésbé értékes művének tárgyilagos ismertetése, azok a feleletek sem lesznek őszinték. Az igazság az, hogy a legtöbben álmokat kergetve lengedezünk a vízen, közben pedig azt sem tudjuk, hogy álmaink egy nap meghalnak velünk, vagy itt maradnak utánunk kísérteni valaki mást...

